

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัยเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้ผ่านขั้นตอนของการศึกษา พัฒนา และปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นและนำเสนอผลการวิจัย เพื่อตอบคำถามวิจัย 2 ข้อ คือ

1. องค์ความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัยเพื่อเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีอะไรบ้าง
2. กระบวนการเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัยเพื่อเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีลักษณะอย่างไร มีองค์ประกอบและขั้นตอนในการดำเนินการอย่างไร

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 องค์ความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัยเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ตอนที่ 2 กระบวนการเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัย เพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ฉบับสมบูรณ์)

ตอนที่ 1 องค์ความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัยเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

จากคำถามวิจัย ข้อ 1. องค์ความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้สำหรับ ครูปฐมวัย เพื่อเตรียมการเข้าสู่ประชาคม อาเซียน มีอะไรบ้าง จากการศึกษาขององค์ความรู้ และรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มครู จากบันทึกการเรียนรู้ การสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์ครูเป็นรายบุคคล ครูได้สะท้อนองค์ความรู้ที่จำเป็นในการเตรียมครูเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยในส่วนนี้ โดยนำเสนอองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้สำหรับครู ใน 3 ด้าน คือ

1. ด้านองค์ความรู้

- ความรู้เกี่ยวกับบริบทของประเทศในอาเซียน

เป็นกลุ่มความรู้เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง และศาสนา ของประเทศในกลุ่มอาเซียน ซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจประเทศอื่นๆ ที่ต่างจากเรา โดยไม่ต้องเป็นข้อมูลในเบื้องต้น หรือเป็นข้อมูลทางสถิติใด ๆ สำหรับการสร้างความเข้าใจให้กับเด็กปฐมวัย ครูให้ความคิดเห็นว่า ความรู้เกี่ยวกับบริบทของประเทศในกลุ่มอาเซียนนั้น ควรนำเสนอออกมาในรูปแบบที่เป็นรูปธรรม สามารถสื่อให้เด็กเข้าใจได้ง่าย เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับวิถี

ชีวิตประจำวัน ลักษณะทางกายภาพ พื้นที่ ประเพณีและวัฒนธรรมที่เด่นชัด อาทิ การแต่งกาย ภาษามารยาท เป็นต้น

- ความรู้เกี่ยวกับการสอนเพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับเด็ก

การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับเด็กปฐมวัยนั้น ครูให้ข้อมูลว่าจำเป็นต้องคำนึงถึงการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กเป็นสำคัญ การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนั้นครูไม่สามารถสอนเด็กให้รู้แบบท่องจำได้ ควรเน้นทักษะการคิด โดยเฉพาะการคิดสร้างสรรค์ การคิดแก้ปัญหา และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งทั้งหมดเป็นทักษะสำคัญที่เด็กปฐมวัยพึงมี การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดนั้น ครูจึงควรได้พัฒนาตนเองในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม เรียนรู้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กด้วย

- ความรู้ทางภาษา

การสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนถือว่า เป็นสิ่งสำคัญ ครูให้ความเห็นว่า การมีความรู้ทางภาษาเป็นพื้นฐานที่จะช่วยให้การสื่อสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งภาษากลาง คือ ภาษาอังกฤษ และภาษาท้องถิ่นพื้นฐานของประเทศในกลุ่มอาเซียน เช่น การทักทาย การกล่าวขอบคุณ เป็นต้น

2. ด้านเจตคติ

- เจตคติที่ดีต่อวัฒนธรรม

การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่มีประเทศในกลุ่มถึง 10 ประเทศนั้น สิ่งที่เด่นชัดคือ ความแตกต่างของวัฒนธรรม การดำเนินชีวิต และความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศนั้นๆ โดยเฉพาะความแตกต่างทางศาสนา และความเชื่อ ที่สะท้อนการถึงประเพณี วัฒนธรรมที่แตกต่าง ในสังคมปัจจุบัน ความเชื่อทางศาสนานำมาซึ่งการใช้ชีวิตที่แตกต่าง จนนำไปสู่ความไม่เข้าใจกัน การสร้างเจตคติที่ดี ความรู้สึกเข้าใจ และยอมรับเป็นเจตคติพื้นฐานที่ควรปลูกฝังให้เด็กเรียนรู้ตั้งแต่ปฐมวัย โดยเริ่มจากการยอมรับ และเข้าใจบุคคลที่มีลักษณะทางกายต่างจากตนเอง เชื่อมโยงไปสู่การเข้าใจพฤติกรรมการแสดงออกในสถานการณ์ต่างๆ ของคนที่ต่างกัน

3. ด้านทักษะวิชาชีพ

- ทักษะในการสื่อสาร

การฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นสิ่งที่มีความสำคัญของครูในการเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ครูได้ให้ข้อมูลว่า การเรียนรู้ของครูที่ผ่านการอบรมเรื่องเกี่ยวกับภาษา ทั้งภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศของประเทศในกลุ่มอาเซียนนั้น ส่วนใหญ่เป็นการเรียนรู้ในส่วนของความรู้ ครูไม่มีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติจริงมากนัก ซึ่งอาจทำให้ไม่สามารถใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรเปิดโอกาสให้ครูได้มีการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริงมากขึ้น

- ทักษะชีวิต

การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอาจส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ในชีวิตที่เปลี่ยนไปของครูในสังคมปัจจุบัน ทำให้ครูต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัว ทักษะที่จำเป็นสำหรับครูในการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับการทำงานพัฒนาเด็กปฐมวัยนั้น คือ ทักษะชีวิต ในด้านการแก้ปัญหา การเผชิญสถานการณ์ที่กดดัน การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และความคิดสร้างสรรค์ ครูให้ข้อมูลว่า ทักษะชีวิตเหล่านี้ ช่วยให้ครูมองภาพสังคมที่เปลี่ยนไปได้ชัดเจนขึ้น นำไปสู่การปรับตัวในการทำงาน การพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งการเป็นต้นแบบที่ดีในการดำเนินชีวิต และการจัดการเรียนรู้ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้

ตอนที่ 2 กระบวนการเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัย เพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ฉบับสมบูรณ์)

การดำเนินการศึกษาและพัฒนากระบวนการเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัยเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ได้ผ่านขั้นตอนของการศึกษา พัฒนา และปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ที่เกิดขึ้น เป็นกระบวนการเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัยเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ฉบับสมบูรณ์) ประกอบด้วย

1. บทนำ
2. แนวคิดและหลักการของกระบวนการเรียนรู้ฯ
3. วัตถุประสงค์ของกระบวนการเรียนรู้ฯ
4. เจาะใจของกระบวนการเรียนรู้ฯ
5. ยุทธศาสตร์ที่ใช้ในกระบวนการเรียนรู้ฯ
6. ขั้นตอนการดำเนินกระบวนการเรียนรู้ฯ
7. แนวทางการประเมินผลกระบวนการเรียนรู้ฯ
8. แนวทางการนำกระบวนการเรียนรู้ฯ ไปใช้
9. บทสรุป

องค์ประกอบทั้ง 9 ประการข้างต้น มีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. บทนำ

ความคิดของการพัฒนาครูในกระบวนการเรียนรู้ฉบับนี้ ตั้งอยู่บนฐานความรู้ของการพัฒนาครูปฐมวัยที่เชื่อในศักยภาพที่อยู่ภายในตนของผู้เรียน จึงมุ่งพัฒนาครูโดยการคำนึงถึงบริบทและความต้องการการพัฒนาตนเองเป็นหลัก เพื่อให้ครูสามารถเกิดพลังและแสดงศักยภาพของตนเองได้ นำสู่การพัฒนาวิชาชีพครูของตนได้ต่อไป

2. แนวคิดและหลักการของกระบวนการเรียนรู้ฯ

กระบวนการเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัยเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ยึดแนวคิดและหลักการพื้นฐานสำคัญในการดำเนินการ ได้แก่

1.1 แนวคิด

1) แนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

การเรียนรู้ของผู้ใหญ่เริ่มต้นจากภายในตนเอง ตามการรับรู้ถึงภาวะและมโนทัศน์ที่มีต่อตนเอง มุ่งนำตนเอง เป็นตัวของตนเอง เน้นประสบการณ์ การเรียนรู้จากความร่วมมือสิ่งที่มีความหมาย และมีความจำเป็นต่อสถานภาพของตนเอง

กระบวนการเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัยเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ให้ความสำคัญกับครูในฐานะผู้เรียนรู้ที่มีศักยภาพและความพร้อมในการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ผ่านประสบการณ์ที่กระตุ้น ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ เชื่อมโยงกับการปฏิบัติงาน กิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วยกิจกรรมเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่การทำงาน และกิจกรรมเพื่อการคิดสะท้อนวิพากษ์ประสบการณ์เดิมและประสบการณ์ใหม่

1.2 หลักการ

กระบวนการเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัยเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีหลักการสำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1) กระบวนการเรียนรู้ทำให้ครูรู้จักตัวเอง รู้ศักยภาพ ความสามารถของตนเอง จะส่งผลให้ครูสามารถค้นหา และเชื่อมโยงแนวทางในการพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม ถูกต้องเกิดความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าของตนเอง

2) กระบวนการเรียนรู้นี้เป็นส่งเสริมกระบวนการที่ครูเชื่อมโยงการเรียนรู้จากประสบการณ์เดิมของตนเองกับการเรียนรู้เข้าใจประสบการณ์ใหม่ ผ่านการฝึกปฏิบัติและมีประสบการณ์ตรง รวมถึงการเรียนรู้ร่วมกับกลุ่ม ส่งผลให้เกิดการปรับเปลี่ยนและพัฒนาทั้งของครูและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้น

3. วัตถุประสงค์ของกระบวนการเรียนรู้ฯ

เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูใช้เป็นแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัยเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อให้ครูเกิดการพัฒนาตนเอง สามารถเกิดการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิม นำสู่การเกิดประสบการณ์ใหม่ และสามารถพัฒนาตนเองเมื่อประเทศเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้

4. เจ็อนไขของกระบวนการเรียนรู้อู

กระบวนการเรียนรู้อูสำหรับครูปฐมวัยเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้งกับการพัฒนาตนเองของครู ซึ่งเป็นเรื่องทีอาศัยความเป็นปัจเจกบุคคลในการเรียนรู้อู ดังนั้นครูทีเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้อู จึงต้องเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ

5. ยุทธศาสตร์ทีใช้ในกระบวนการเรียนรู้อู

ยุทธศาสตร์ทีใช้ในกระบวนการเรียนรู้อูตลอดทุกขั้นตอนของกระบวนการ มีดังนี้

- ยุทธศาสตร์การเสริมพลังให้กับครู เป็นยุทธศาสตร์ทีใช้กับครูเป็นรายบุคคล หมายถึง การดำเนินการโดยอาศัยความเข้าใจในธรรมชาติการเรียนรู้ และความเป็นปัจเจกของครูแต่ละคน เพื่อหาช่องทางในการเสริมแรง สนับสนุน หรือการกระตุ้นทีเหมาะสม สอดคล้องกับลักษณะและความต้องการของครูแต่ละคน ในการสร้างให้เกิดพลัง ความกระตือรือร้น และสามารถฝึกฝนตนเองด้วยวิธีการทีสอดคล้องกับความถนัด และลักษณะเฉพาะของตนเองได้

6. ขั้นตอนการดำเนินการกระบวนการเรียนรู้อู

การดำเนินการกระบวนการเรียนรู้อูสำหรับครูปฐมวัยเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก คือ 1) การสร้างความตระหนัก 2) การส่งเสริมการค้นคว้า 3) การพัฒนาการเรียนรู้ และ 4) การสะท้อนการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 การสร้างความตระหนัก

เป็นขั้นทีผู้จัดกระบวนการจัดให้ครูได้เกิดความสนใจ ตระหนักถึงความสำคัญของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนทีกำลังจะเกิดขึ้น วิธีทางต่างๆ อาทิ การชมวีดิทัศน์สารคดีอาเซียน การอ่านบทความทีสะท้อนถึงความสำคัญของการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน และให้ครูได้เขียนสะท้อนความคิดจากเรื่องราวทีได้ฟัง เชื่อมโยงว่า ในบทบาทของการเป็นครูปฐมวัยจะเกิดผลกระทบอย่างไร และแสดงความคิดเห็นของตนเองผ่านกลุ่มการเรียนรู้

ขั้นที่ 2 การส่งเสริมการค้นคว้า

เป็นขั้นทีผู้จัดกระบวนการเรียนรู้อูให้ครูได้ดำเนินการค้นคว้าหาความรู้ ตามวิธีทางทีตนเองถนัด เช่น การอ่านหนังสือ การเรียนรู้จากสื่อ เทคโนโลยี การเรียนรู้จากผู้รู้ และการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการทีได้จัดขึ้น โดยมีการดำเนินกิจกรรม ดังนี้

1) การสำรวจองค์ความรู้

ผู้จัดกระบวนการเรียนรู้อูจัดให้ครูได้เลือกหัวข้อความสนใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนทีต้องการศึกษาด้วยตนเอง และสะท้อนการคิดว่า ทำไมถึงสนใจหัวข้อนี้ เรื่องนี้มีความหมายกับตนเองอย่างไร พร้อมจัดทำแผนผังความคิด (mind map) ของเรื่องราวนี้ว่า เกี่ยวข้ง

เชื่อมโยง หรือสัมพันธ์กับเรื่องใดบ้าง ต่อมาครูจัดเติมข้อมูลแหล่งเรียนรู้ที่ตนคิดว่า มีข้อมูลของเรื่องที่สนใจ ลงในแผนผังความคิดของตนเอง และใช้เวลาอยู่กับตัวเองใคร่ครวญว่า วิธีทางที่ตนสามารถจะเข้าถึงข้อมูลนั้นต้องผ่านกระบวนการเรียนรู้อย่างไร เช่น การฟัง พูด อ่าน หรือเขียน เมื่อสามารถระบุวิธีการเรียนรู้ได้แล้ว ก็ขยายฐานความคิดออกไปถึงว่า วิธีทางเหล่านั้นจะมีการเข้าถึงได้อย่างไร เช่น การฟังสามารถเข้าถึงได้โดยการสนทนา หรือหาข้อมูลจากผู้รู้ในเรื่องนั้น เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การพัฒนากลุ่มการเรียนรู้

เป็นขั้นที่ผู้จัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ครูได้มีการจัดกลุ่มกับครูที่อยู่ในวิชาชีพทางการศึกษาปฐมวัยเช่นเดียวกัน มีช่วงเวลาของการแลกเปลี่ยนทางความคิด เพื่อตรวจสอบความรู้ ความคิด ทักษะการทำงานและคุณค่าต่างๆ ของกันและกัน การทำความเข้าใจ และตั้งคำถามทั้งกับผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นของตนเองและของผู้อื่น โดยผ่านกิจกรรม ดังนี้

1) กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่ม

ผู้จัดกระบวนการจัดให้ครูได้มีการประชุมกลุ่มสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การฝึกปฏิบัติของครู ถ่ายทอดการเรียนรู้ที่ครูพบสู่กลุ่ม ในขณะเดียวกันครูในกลุ่มช่วยมอง สังเกต และเสนอประเด็นที่น่าสนใจที่สังเกตเห็นให้ชัดเจนขึ้น เทคนิคที่ใช้ในการประชุมกลุ่ม คือ สนทนาสนทนา

ขั้นที่ 4 การสะท้อนการเรียนรู้

เป็นการจัดให้ผู้เรียน คือ ครูได้มีเวทีในการแสดงผลการเรียนรู้ สะท้อนความรู้ ความคิด และทักษะที่เกิดขึ้นกับตนเอง เป็นช่วงเวลาของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่ม มีการสะท้อนเรื่องราวกระบวนการเรียนรู้ที่ได้ฝึกปฏิบัติ และมุมมองของครูที่มีต่อการพัฒนาตนเอง ในด้านความรู้ เจตคติ และทักษะการปฏิบัติงานตามวิชาชีพ กิจกรรมที่จัดในขั้นตอนนี้ มีดังนี้

1) กิจกรรม สะท้อนการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ

ผู้จัดกระบวนการจัดการประชุมกลุ่มด้วยวิธีสนทนาสนทนา ให้ครูได้มีโอกาสสะท้อนการเรียนรู้ของตนเองที่เกิดขึ้น ในแง่มุมของการปรับเปลี่ยนมุมมองและการปฏิบัติของตนเองที่มีการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ

2) กิจกรรม การเขียนบันทึกการเรียนรู้

ผู้จัดกระบวนการจัดให้ครูได้ใช้เวลาส่วนตัวในการคิดย้อนกลับถึง มุมมอง ความคิด ความรู้สึก การกระทำ และประสบการณ์การเรียนรู้ของตนที่มีต่อการทำความเข้าใจ การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และเรื่องการพัฒนางาน และถ่ายทอดผ่านงานเขียนบันทึก แล้วนำมา ทบทวนการเรียนรู้ของตนเองตลอดเวลาของกระบวนการที่ผ่านมา พร้อมจัดเวลาให้ครูได้มีโอกาส แสดงความคิดต่อการเรียนรู้ของตน

7. แนวทางการประเมินผลกระบวนการเรียนรู้

ในการประเมินผลการดำเนินการตามกระบวนการเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัยเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนั้น สามารถประเมินผลในประเด็น ดังนี้

- กระบวนการเรียนรู้ เป็นการประเมินจากระหว่างและหลังจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยผู้จัดกระบวนการตั้งคำถามเพื่อให้ครูได้ทบทวนตัวเอง และการดำเนินการในกระบวนการแต่ละส่วน ประเมินการดำเนินการและความพึงพอใจ พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางการปรับและพัฒนาความรู้ สาระ และกิจกรรมเพื่อให้สามารถสนองต่อความต้องการและประสบการณ์ของครู

8. แนวทางการนำกระบวนการเรียนรู้ไปใช้

การนำกระบวนการเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัยเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนไปใช้ ผู้ใช้ควรตระหนักถึงประเด็นต่างๆ ดังนี้

8.1 ผู้จัดกระบวนการเรียนรู้มีบทบาทหลัก คือ เป็นผู้อำนวยการความสะดวก (facilitator) ในการดำเนินการตามกระบวนการเรียนรู้ จัดทำ แนะนำ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ และ แหล่งการเรียนรู้ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับกระบวนการและผู้เรียน

8.2 เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยง สอดคล้อง ลดความขัดแย้งและความคับข้องใจที่อาจเกิดขึ้น ควรจัดกระบวนการเรียนรู้โดยการสร้างชุมชนการเรียนรู้ร่วมกันทั้งโรงเรียน และเป็นการเสริมพลังการทำงานให้เกิดขึ้นในกลุ่มใหญ่

8.3 ผู้จัดกระบวนการควรศึกษาบริบทของผู้เรียนอย่างละเอียด เพื่อการเข้าใจความแตกต่างและข้อจำกัดของผู้เรียนเฉพาะบุคคล

9. บทสรุป

กระบวนการเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัยเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เป็นการพัฒนาครูที่ส่งเสริมให้ครูรับรู้ตนเอง รับผิดชอบต่อตนเอง เชื่อมโยงสู่การรับรู้และเข้าใจเรื่องราวของชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลง ผ่านการทำงานกับประสบการณ์เดิมและการเข้าใจตนเอง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการสร้างกลุ่มการเรียนรู้ร่วมกัน เป็นกระบวนการที่ทำให้ครูสามารถเกิดการตระหนักรู้ในศักยภาพของตนเอง นำไปสู่การฝึกปฏิบัติ ส่งผลถึงการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของครูอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการพัฒนาองค์ความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะวิชาชีพ กระบวนการเรียนรู้ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก คือ 1) การสร้างความตระหนัก 2) การส่งเสริมการค้นคว้า 3) การพัฒนากลุ่มการเรียนรู้ และ 4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้